

rijkswaterstaat

dienst getijdewateren

deltadienst

nr. C-8864

bibliotheek

870

notitie DDMT 79-232

rijkswaterstaat
dienst getijdewateren
bibliotheek
granadiersweg 31 -
4338 PG middelburg

aan: Hoofd MIM

van: P.L. Meiningen

datum: 3 april 1979

onderwerp: Vogeltellingen langs de Noordzeekust van het
Deltagebied in 1977 en 1978

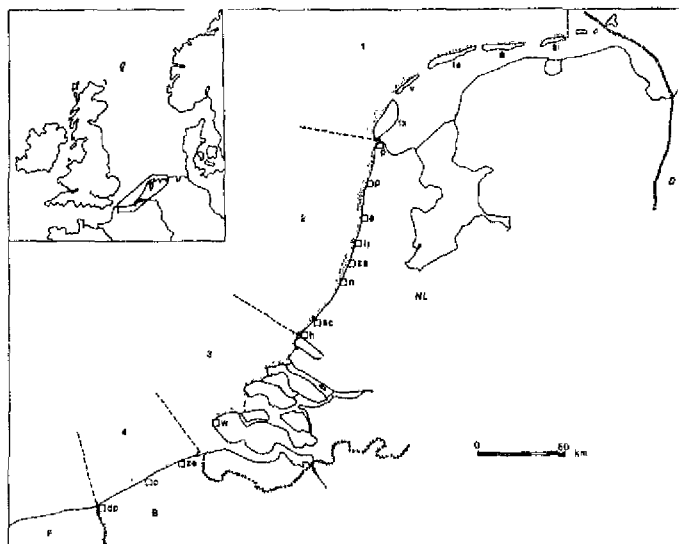
VOGELTELLINGEN LANGS DE NOORDZEEKUST VAN HET DELTAGEBIED IN
1977 EN 1978

Inleiding.

In januari 1977, november 1977, januari 1978 en maart 1978 werden door de Club van Zeetrekwaarnemers vogeltellingen georganiseerd langs de Noordzeekust van Schiermonnikoog tot de Franse grens (figuur 1). Deze tellingen vonden mede plaats in het kader van de internationale wadvogeltellingen in het Waddengebied (coördinatie P.M. Zegers), tellingen van de Noordzeekust van het Deltagebied (RWS Deltadienst afdeling Milieuonderzoek) en de maandelijkse steltloperstellingen door de Werkgroep Kustwaadvogels van de Belgische sectie van het IWRB (coördinatie M. Becuwe).

De resultaten van de telling in januari 1977 zijn reeds uitvoerig besproken door Meininger (1977) en door Voet & Becuwe (1977), terwijl een artikel over de resultaten van de tellingen in het seizoen 1977-1978 in voorbereiding is (Meininger & Becuwe in prep).

Figuur 1: Overzichtskaart van het Nederlands-Belgische Noordzeekustgebied.
Survey-map of the Dutch and Belgian coastal area.

Distriktsindeling/districts:

1. Noordzeekust waddeneilanden ('wadden')
2. Noordzeekust Noord- en Zuid-Holland ('Hollandse kust')
3. Noordzeekust deltaggebied ('delta')
4. Noordzeekust België ('België')

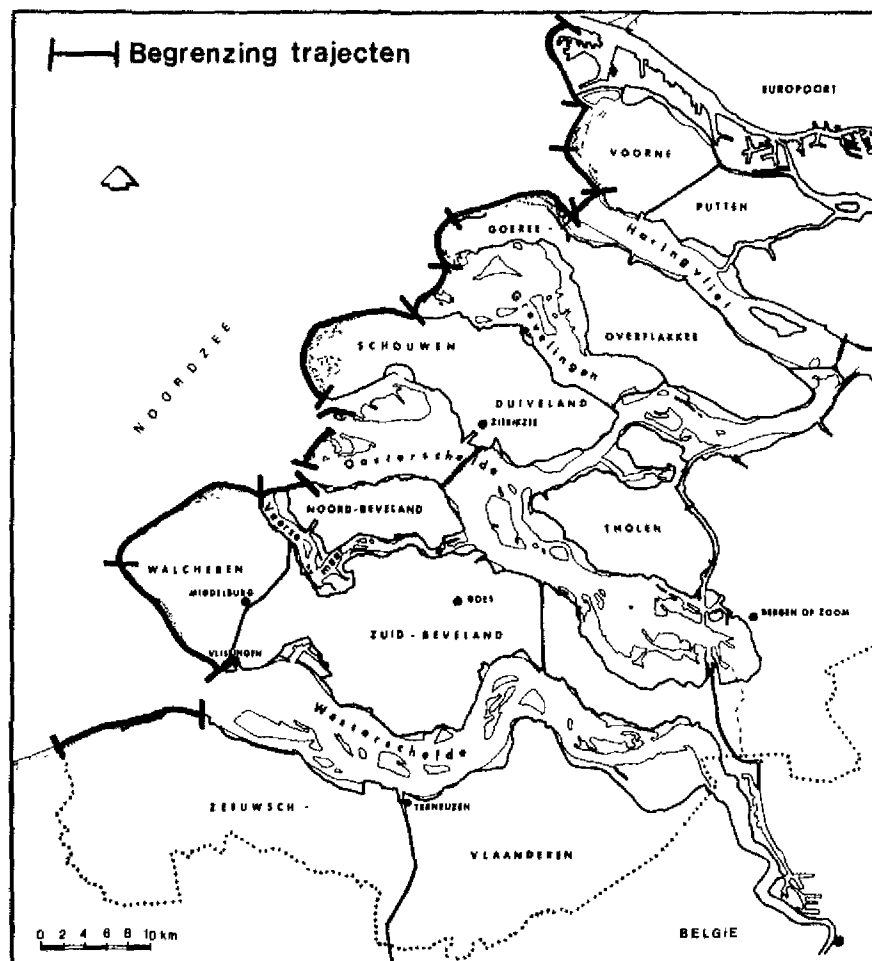
afkortingen/abbreviations:

si Schiermonnikoog	p Petten	h Hoek van Holland
a Ameland	e Egmond	w Westkapelle
te Terschelling	ij IJmuiden	ze Zeebrugge
v Vlieland	za Zandvoort	o Oostende
tx Texel	n Noordwijk	dp De Panne
d Den Helder	sc Scheveningen	

Deze notitie beoogt niet meer dan het presenteren van de resultaten van de tellingen langs de Noordzeekust van het Deltagebied (figuur 2) en het vergelijken van deze resultaten met die van de tellingen langs de gehele Nederlandse en Belgische Noordzeekust.

De in deze notitie vastgelegde informatie kan worden beschouwd als een waardevolle aanvulling op de vogeltellingen per vliegtuig, die in de periode 1975-1979 in het Noordzeekustgebied van de Delta ("Voordelta") werden uitgevoerd.

Figuur 2. Overzicht van het Noordzeekustgebied van het Deltagebied en de begrenzing van de deeltrajecten.

Methode.

Er werd zoveel mogelijk getracht alle vogels te tellen, die op het strand, pieren of dijken zaten, of in het vanaf het land waarneembare kustwater aanwezig waren. De zichtbaarheid van de vogels in de kustwateren is sterk afhankelijk van het zicht en de golfslag. Daarom zijn de getelde aantallen duikers, futen en eenden niet volledig. De getelde aantallen steltlopers geven een reëel beeld van de werkelijk aanwezige aantallen.

Aan de tellingen van de ca. 454 km kust werd medewerking verleend door ca. 90 personen, aan wie veel dank verschuldigd is.

De tellingen werden grotendeels te voet verricht, in het Delta-gebied echter ook wel met behulp van een landrover.

Alle tellingen langs de Noordzeekust van België en het Deltagebied zijn (vrijwel) volledig uitgevoerd. De tellingen van november 1977 en maart 1978 langs de Noordzeekust van het Waddengebied en van Noord- en Zuid-Holland zijn door omstandigheden helaas minder volledig uitgevoerd. Voor een overzicht van de volledigheid van de tellingen wordt verwezen naar tabel 1.

tabel 1. Overzicht van de volledigheid van de tellingen in de verschillende deelgebieden.

	Wadden		Holl. kust		Delta		België		TOTAAL	
	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%
TOTAAL	125,5		126		125,1		68		444,6	
jan 1977	125,5	100	126	100	125,1	100	68	100	444,6	100
nov 1977*1	75,5	60	55	44	125,1	100	68	100	323,6	73
jan 1978	125,5	100	126	100	125,1	100	68	100	444,6	100
mrt 1978*2	59,5	47	71,5	57	115,1	92	68	100	314,1	71

*1 niet geteld: Terschelling, Texel (de Cocksdorp-de Koog), Den Helder-Callantsoog, Bergen-Camperduin, Castricum-IJmuiden, Zandvoort-Scheveningen.

*2 niet geteld: Schiermonnikoog, Terschelling, Vlieland, Bergen-Camperduin, Castricum-Egmond, Zandvoort-Katwijk, Scheveningen-Hoek van Holland, Westplaat, werkeilanden Oosterschelde, strand Noord-Beveland.

Resultaten.

In tabel 2 zijn de langs de kust van het Deltagebied getelde aantallen voor de vier tellingen weergegeven. In de tabellen 3, 4 en 5 zijn de langs de kust van het Deltagebied getelde aantallen in resp. november 1977, januari 1978 en maart 1978 weergegeven, opgesplitst in verschillende deeltrajecten (zie ook figuur 2).

In de tabellen 6, 7 en 8 zijn de totaal in Nederland en België getelde aantallen in resp. november 1977, januari 1978 en maart 1978 weergegeven.

In tabel 9 worden de in januari 1977 en in januari 1978 in Nederland en België getelde aantallen ter vergelijking naast elkaar geplaatst.

tabel 2. Resultaten van de vogeltellingen langs de Noordzeekust van het Deltagebied in januari 1977, november 1977, januari 1978 en maart 1978.

	november 1977	januari 1977	januari 1978	maart 1978
Roodkeelduiker	-	1	1	5
duiker ongedetermineerd	3	2	6	-
Fuut	34	40	64	69
Roodhalsfuut	7	-	6	4
Kuifduiker	-	-	1	-
Dodaars	3	-	19	6
Aalscholver	8	74	1	17
Kuifaalscholver	4	-	4	1
Wilde Eend	35	210	703	39
Wintertaling	90	18	-	6
Krakeend	-	-	-	3
Smient	605	2004	1	8
Pijlstaart	101	160	-	20
Slobeend	-	2	-	-
Toppereend	-	4	-	-
Kuifeend	-	-	-	172
Tefeleend	-	-	-	31
Brilduiker	2	25	36	61
IJseend	-	10	2	-
Zwarte Zeeëend	83	360	1045	5487
Eidereend	79	164	74	255
Grote Zaagbek	-	-	-	5
Middelste Zaagbek	23	52	42	186
Bergeend	71	62	59	226
Grauwe Gans	-	13	-	2
Kolgans	-	90	-	-
Rotgans	1	-	-	-
Brandgans	-	110	-	-
Knobbalzwaan	-	-	-	3
Schouster	1340	2028	1181	533
Zilverplevier	85	114	97	4
Bontbekplevier	32	1	48	26
Steenloper	845	566	705	375
Watersnip	1	-	-	-
Wulp	4	17	41	16
Rosse Grutto	21	90	53	8
Tureluur	29	43	49	5
Kanoetstrandloper	7	4	3	-
Paarse Strandloper	283	150	95	78
Bonte Strandloper	758	1015	94	438
Drieteenstrandloper	1067	604	1091	446
Kemphean	-	-	-	2
Kluut	10	-	1	-
Rosse Franjepoot	1	-	-	-
Middelste Jager	1	-	-	-
Kleine Jager	1	-	-	-
Grote Mantelmeeuw	1376	1355	655	141
Grote Burgemeester	-	-	1	-
Kleine Mantelmeeuw	740	28	8	20
Zilvermeeuw	11810	10467	7054	3548
Stormmeeuw	625	1371	2144	415
Kokmeeuw	2226	635	1159	4004
Dwergmeeuw	257	-	2	-
Drieteenmeeuw	22	9	1	5
Zwarte Stern	1	-	-	-
Grote Stern	5	3	-	1
Visdief/Noordse Stern	1	-	-	-

Tabel 3. Resultaten van de vogeltelling langs de Noordzeekust van het Deltagebied in november 1977.

	Maasvlakte	Voorne NW	Voorne ZW	Haringvlietdam	Goeree N	Goeree W	Brouwersdam	Schouwen	Werkvlianden	Noord Beveland	Walcheren NW	Walcheren ZW	Zeeuws Vlaanderen	TOTAAL
duiker ongedetermineerd	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Fuut	-	-	3	-	8	18	-	5	-	-	-	-	-	34
Roodhalsfuut	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	7
Dodaars	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Aalscholver	-	-	-	-	3	-	3	2	-	-	-	-	-	8
Kuifaalscholver	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	4
Wilde Eend	-	20	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	35
Wintertaling	-	90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	90
Smient	5	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	605
Pijlstaart	-	100	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	101
Brilduiker	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Zwarte Zeeëend	12	-	-	-	60	-	-	-	8	-	3	-	-	83
Eidereend	21	-	50	-	-	-	1	5	2	-	-	-	-	79
Middelste Zaagbek	8	-	3	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	23
Bergeend	23	33	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	2	71
Rotgans	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Scholekster	2	553	-	-	314	1	45	83	-	8	99	35	200	1340
Zilverplevier	4	-	-	-	29	1	2	-	25	-	-	-	21	85
Bontbekplevier	-	-	-	-	-	-	3	9	-	-	-	1	19	32
Steenloper	-	-	-	-	144	3	48	20	-	7	287	101	235	845
Watersnip	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Wulp	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	4
Rosse Grutto	-	4	-	-	11	-	3	3	-	-	-	-	-	21
Tureluur	-	-	-	-	21	-	2	2	-	-	-	-	1	29
Kanoetstrandloper	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Paarse Strandloper	-	-	-	-	-	-	19	1	-	2	210	10	41	283
Bonte Strandloper	33	600	-	-	59	-	7	5	-	-	15	-	39	758
Drieteenstrandloper	46	-	20	-	174	23	-	210	-	130	186	156	122	1067
Kluut	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Rosse Franjepoot	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Middelste Jager	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kleine Jager	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Grote Mantelmeeuw	685	-	2	10	422	55	120	31	-	1	20	30	-	1376
Kleine Mantelmeeuw	-	-	-	10	301	30	51	147	-	-	108	93	-	740
Zilvermeeuw	179	2000	150	100	6225	250	450	956	80	30	800	590	-	11810
Stormmeeuw	48	1	-	-	390	25	35	62	-	-	31	33	-	625
Kokmeeuw	36	420	200	300	700	10	30	207	-	10	63	270	-	2226
Dwergmeeuw	9	-	-	-	35	-	-	15	-	-	72	125	-	257
Drieteenmeeuw	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	11	4	-	22
Zwarte Stern	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Grote Stern	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	5
Wisdief/Noordse Stern	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1

Tabel 4. Resultaten van de vogeltelling langs de Noordzeekust van het Deltagebied in januari 1978.

	Maasvlakte	Voorne NW	Voorne ZW	Haringvlietdam	Goeree N	Goeree V	Brouwersdam	Schouwen	Werkvlieden	Noord Beveland	Walcheren NW	Walcheren ZW	Zeeuws Vlaanderen	TOTAAL
Roodkeelduiker	1										1			1
duiker ongedetermineerd	1					1						3	1	6
Fuut	15		16				12	12		1	8			64
Roodhalsfuut							2			2	1		1	6
Kuifduiker	1													1
Oodaars	7								2	10				19
Aalscholver											1			1
Kuifaalscholver									4					4
Wilde Gend	19				12		120	5	9	12	225	246	55	703
Smient														
Brilduiker	15		20									1		1
IJseend							2					1		36
Zwarte Zeeëend	156		25		800		1	61		1		1		1045
Eidereend	19	20					17	10		1	2	3	2	74
Middelste Zaagbek	10		4		2	1	20	5						42
Bergeend	26						23	2	1				7	59
Scholekster	72	300	10		122	2	109	93	1	37	105	122	208	1181
Zilverplevier	4				15	1	10	7			9	6	45	97
Bontbekplevier							9	1			2	4	32	48
Steenloper	10				137	17	4	6			62	163	306	705
Wulp	30				1			8				1	1	41
Rosse Grutto	9				2		42							53
Tureluur	2				14		2	5			4	5	17	49
Kanoetstrandloper							3							1
Paarse Strandloper							2				22	34	37	95
Bonte Strandloper					8		37			1	5	3	34	94
Drieteenstrandloper	250				114	4	41	164		27	193	153	145	1091
Kluut					1									1
Grote Mantelmeeuw	263	10	25		166	6	26	77	2	4	28	48		655
Grote Burgemeester						1								1
Kleine Mantelmeeuw										1	2	5		8
Zilvermeeuw	835	50	175		1856	50	233	1035	295	145	1080	1300		7054
Stormmeeuw	346		12		569	31	116	956		5	56	53		2144
Kokmeeuw	145				17	8	1	17		37	224	710		1159
Dwergmeeuw	2													2
Drieteenmeeuw											1			1

Tabel 5. Resultaten van de vogeltelling langs de Noordzeekust van het Deltagebied in maart 1978.

	Maasvlakte	Voorne NW	Voorne ZW	Haringvlietdam	Goeree N	Goeree W	Brouwersdam	Schouwen	Werkeilanden	Noord Beveland	Walcheren NW	Walcheren ZW	Zeeuws Vlaanderen	TOTAAL
Roodkeelduiker	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fuut	10	-	24	25	1	3	3	3	-	-	-	-	-	-
Roodhalsfuut	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Dodaars	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aalscholver	11	-	1	-	-	1	3	-	-	-	-	1	-	17
Kuifaalscholver	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Wilde Eend	12	-	-	26	1	-	-	-	-	-	-	-	-	39
Wintertaling	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Krakeend	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Smient	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Pijlstaart	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Kuifeend	10	-	162	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	172
Tafeleend	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31
Brilduiker	-	-	8	3	-	-	50	-	-	-	-	-	-	61
Zwarte Zeeëend	4020	-	17	-	-	250	1200	-	-	-	-	-	-	5487
Eidereend	27	-	208	-	-	-	-	6	-	-	-	-	14	255
Grote Zaagbek	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Middelste Zaagbek	24	-	18	32	29	12	49	19	-	-	-	-	3	186
Bergeend	32	-	-	-	177	-	13	2	-	-	-	-	2	226
Grauwe Gans	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Knobbelzwaan	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Scholekster	130	-	20	10	34	-	38	68	-	-	60	33	140	533
Zilverplevier	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	4
Bontbekplevier	21	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	26
Steenloper	27	-	-	1	33	-	29	-	-	-	2	38	245	375
Wulp	9	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	1	16
Rosse Grutto	4	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	8
Tureluur	-	-	-	-	1	-	2	2	-	-	-	-	-	5
Paarse Strandloper	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	47	25	78
Bonte Strandloper	209	-	-	-	200	-	3	5	-	-	-	-	21	438
Drieteenstrandloper	13	-	-	-	61	-	26	127	-	-	41	97	81	446
Kemphaan	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Grote Mantelmeeuw	67	-	1	-	44	-	2	20	-	-	-	7	-	141
Kleine Mantelmeeuw	17	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	20
Zilvermeeuw	1406	-	22	70	863	7	348	270	-	-	320	485	-	3548
Stormmeeuw	285	-	10	25	73	1	-	4	-	-	7	10	-	415
Kokmeeuw	177	-	5	3250	14	2	1	13	-	-	20	522	-	4004
Drieteenmeeuw	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	5
Grote Stern	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1

Tabel 6. Resultaten van de vogeltelling langs de Nederlandse en Belgische Noordzeekust in november 1977.

	WADDENKUST	HOLLANDE KUST	DELTA	TOT. NEDERLAND	BELGIE	TOTAAL	
Roodkeelduiker	-	1	-	1	-	1	<i>Gavia stellata</i>
duiker ongedetermineerd	-	2	3	5	-	5	<i>Gavia spec.</i>
Fuut	-	3	34	37	-	37	<i>Podiceps cristatus</i>
Roodhalsfuut	-	-	7	7	-	7	<i>Podiceps griseigena</i>
Dodaars	-	-	3	3	-	3	<i>Podiceps ruficollis</i>
Jan van Gent	-	1	-	1	-	1	<i>Sula bassana</i>
Aalscholver	-	-	8	8	3	11	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Kuifaalscholver	-	2	4	6	-	6	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>
Blauwe Reiger	-	1	-	1	-	1	<i>Ardea cinerea</i>
Wilde Eend	-	-	35	35	66	101	<i>Anas platyrhynchos</i>
Wintertaling	-	1	90	91	4	95	<i>Anas crecca</i>
Smient	-	-	605	605	48	653	<i>Anas penelope</i>
Pijlstaart	-	-	101	101	-	101	<i>Anas acuta</i>
Brilduiker	-	-	2	2	-	2	<i>Bucephala clangula</i>
Zwarte Zeeëend	-	5	83	88	11	99	<i>Melanitta nigra</i>
Eidereend	53	18	79	150	43	193	<i>Somateria mollissima</i>
Middelste Zaagbek	-	9	23	32	-	32	<i>Mergus serrator</i>
Bergeend	-	-	71	71	-	71	<i>Tadorna tadorna</i>
Rotgans	-	-	1	1	30	31	<i>Branta bernicla</i>
Scholakster	17	152	1340	1509	179	1688	<i>Haematopus ostralegus</i>
Zilverplevier	153	3	85	241	6	247	<i>Pluvialis squatarola</i>
Bontbekplevier	2	-	32	34	9	43	<i>Charadrius hiaticula</i>
Steenloper	24	76	845	945	436	1381	<i>Arenaria interpres</i>
Watersnip	-	-	1	1	-	1	<i>Gallinago gallinago</i>
Wulp	-	2	4	6	-	6	<i>Numenius arquata</i>
Rosse Grutto	4	-	21	25	-	25	<i>Limosa lapponica</i>
Tureluur	-	-	29	29	2	31	<i>Tringa totanus</i>
Kanoetstrandloper	-	-	7	7	-	7	<i>Calidris canutus</i>
Pearse Strandloper	22	51	283	356	164	520	<i>Calidris maritima</i>
Bonte Strandloper	400	2	758	1160	39	1199	<i>Calidris alpina</i>
Drieteenstrandloper	1943	434	1067	3444	580	4024	<i>Calidris alba</i>
Kluut	-	-	10	10	-	10	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Rosse Franjepoot	1	1	1	3	-	3	<i>Phalaropus fulicarius</i>
Middelste Jager	-	-	1	1	-	1	<i>Stercorarius pomarinus</i>
Kleine Jager	-	1	1	2	-	2	<i>Stercorarius parasiticus</i>
Grote Mantelmeeuw	66	128	1376	1570	54	1624	<i>Larus marinus</i>
Grote Burgemeester	-	-	-	-	2	2	<i>Larus hyperboreus</i>
Kleine Mantelmeeuw	-	18	740	758	42	800	<i>Larus fuscus</i>
Zilvermeeuw	712	2880	11810	15402	1361	16763	<i>Larus argentatus</i>
Stormmeeuw	159	72	625	856	63	919	<i>Larus canus</i>
Kokmeeuw	1	350	2226	2577	431	3008	<i>Larus ridibundus</i>
Dwergmeeuw	-	95	257	352	-	352	<i>Larus minutus</i>
Drieteenmeeuw	1	126	22	149	1	150	<i>Rissa tridactyla</i>
Zwarte Stern	-	-	1	1	-	1	<i>Chlidonias niger</i>
Grote Stern	-	1	5	6	-	6	<i>Sterna sandvicensis</i>
Viedief/Noordse Stern	-	1	1	2	-	2	<i>Sterna hirundo/paradisaea</i>

Tabel 7. Resultaten van de vogeltelling langs de Nederlandse en Belgische Noordzeekust in januari 1978.

	WADDENKUST	HOLLANDSE KUST	DELTA	TOT. NEDERLAND	BELGIE	TOTAAL	
Paralduiker	2	-	-	2	-	2	<i>Gavia arctica</i>
Roodkeelduiker	15	-	1	16	-	16	<i>Gavia stellata</i>
duiker ongedetermineerd	7	8	6	21	1	22	<i>Gavia spec.</i>
Fuut	2	7	64	73	-	73	<i>Podiceps cristatus</i>
Roodhalsfuut	6	-	6	12	-	12	<i>Podiceps griseigena</i>
Kuifduiker	-	-	1	1	-	1	<i>Podiceps auritus</i>
Oddaars	-	-	19	19	-	19	<i>Podiceps ruficollis</i>
Aalscholver	-	-	1	1	-	1	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Kuifaalscholver	-	2	4	6	-	6	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>
Wilde Eend	34	98	703	833	45	878	<i>Anas platyrhynchos</i>
Smient	520	20	1	541	6	547	<i>Anas penelope</i>
Toppereend	-	1	-	1	-	1	<i>Aythya marila</i>
Brilduiker	2	2	36	40	-	40	<i>Bucephala clangula</i>
IJseend	-	1	2	3	-	3	<i>Clangula hyemalis</i>
Zwarte Zeeëend	63	165	1045	1273	41	1314	<i>Melanitta nigra</i>
Eidereend	242	348	74	664	105	769	<i>Somateria mollissima</i>
Grote Zaagbek	-	1	-	1	-	1	<i>Mergus merganser</i>
Middelste Zaagbek	21	22	42	85	-	85	<i>Mergus serrator</i>
Bergeend	18	-	59	77	-	77	<i>Tadorna tadorna</i>
Kleine Zwaan	-	10	-	10	-	10	<i>Cugnus bewickii</i>
Meerkoet	-	10	-	10	4	14	<i>Fulica atra</i>
Scholekster	1222	672	1181	3075	482	3559	<i>Haematopus ostralegus</i>
Zilverplevier	4	-	97	101	20	121	<i>Pluvialis squatarola</i>
Bontbekplevier	-	2	48	50	27	77	<i>Charadrius hiaticula</i>
Steenloper	377	1510	705	2592	751	3343	<i>Arenaria interpres</i>
Wulp	17	1	41	59	1	60	<i>Numenius arquata</i>
Rosse Grutto	234	-	53	287	-	287	<i>Limosa lapponica</i>
Tureluur	13	67	49	129	62	191	<i>Tringa totanus</i>
Kanoetstrandloper	-	2	3	5	-	5	<i>Calidris canutus</i>
Paarse Strandloper	60	256	95	411	299	710	<i>Calidris maritima</i>
Bonte Strandloper	24	60	94	178	755	933	<i>Calidris alpina</i>
Orienteenstrandloper	2566	1458	1091	5115	701	5816	<i>Calidris alba</i>
Kluut	-	4	1	5	-	5	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Grote Mantelmeeuw	839	908	655	2402	381	2783	<i>Larus marinus</i>
Grote Burgemeester	-	2	1	3	1	4	<i>Larus hyperboreus</i>
Kleine Mantelmeeuw	11	53	8	72	87	159	<i>Larus fuscus</i>
Zilvermeeuw	9170	18934	7054	35158	3045	38203	<i>Larus argentatus</i>
Stormmeeuw	4504	1665	2144	8313	822	9135	<i>Larus canus</i>
Zwartkopmeeuw	-	1	-	1	-	1	<i>Larus melanocephalus</i>
Kokmeeuw	188	4217	1159	5564	1930	7494	<i>Larus ridibundus</i>
Dwergmeeuw	-	1	2	3	-	3	<i>Larus minutus</i>
Orienteenmeeuw	-	20	1	21	-	21	<i>Rissa tridactyla</i>
Alk	-	1	-	1	-	1	<i>Alca torda</i>
Zeekoet	-	2	-	2	-	2	<i>Uria aalge</i>

Tabel 8. Resultaten van de vogeltelling langs de Nederlandse en Belgische Noordzeekust in maart 1978.

	WADDENKUST	HOLLANDSE KUST	DELTA	TOT. NEDERLAND	BELGIE	TOTAAL	
IJsduiker	-	2	-	2	-	2	<i>Gavia immer</i>
Roodkeelduiker	-	-	5	5	-	5	<i>Gavia stellata</i>
duiker ongedetermineerd	-	2	-	2	-	2	<i>Gavia spec.</i>
Fuut	-	16	69	85	-	85	<i>Podiceps cristatus</i>
Roodhalsfuut	-	1	4	5	-	5	<i>Podiceps griseigena</i>
Kuifduiker	-	1	-	1	-	1	<i>Podiceps auritus</i>
Dodaars	-	1	6	7	1	8	<i>Podiceps ruficollis</i>
Noordse Stormvogel	-	1	-	1	-	1	<i>Fulmarus glacialis</i>
Aalscholver	-	3	17	20	-	20	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Kuifaalscholver	-	1	1	2	-	2	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>
Blauwe Reiger	-	1	-	1	-	1	<i>Ardea cinerea</i>
Wilde Eend	-	12	39	51	8	59	<i>Anas platyrhynchos</i>
Wintertaling	-	56	6	62	-	62	<i>Anas crecca</i>
Krakeend	-	-	3	3	-	3	<i>Anas strepera</i>
Smient	2	-	8	10	410	420	<i>Anas penelope</i>
Pijlstaart	-	-	20	20	-	-	<i>Anas acuta</i>
Slobeend	-	2	-	2	-	2	<i>Anas clypeata</i>
Toppereend	-	1	-	1	-	1	<i>Aythya maifila</i>
Kuifeend	-	-	172	172	-	172	<i>Aythya fuligula</i>
Tafeleend	-	2	31	33	-	33	<i>Aythya ferina</i>
Brilduiker	3	-	61	64	-	64	<i>Bucephala clangula</i>
Grote Zeeëend	-	-	-	-	2	2	<i>Melanitta fusca</i>
Zwarte Zeeëend	25	281	5487	5793	835	6628	<i>Melanitta nigra</i>
Eidereend	23	187	255	465	59	524	<i>Somateria mollissima</i>
Grote Zaagbek	-	-	5	5	-	5	<i>Mergus merganser</i>
Middelste Zaagbek	2	10	186	198	-	198	<i>Mergus serrator</i>
Bergeend	9	2	226	237	2	239	<i>Tadorna tadorna</i>
Grauwe Gans	-	-	2	2	-	2	<i>Anser anser</i>
Knobbelzwaan	-	-	3	3	-	3	<i>Cygnus olor</i>
Meerkost	-	15	-	15	7	22	<i>Fulica atra</i>
Scholakster	448	680	533	1661	284	1945	<i>Haematopus ostralegus</i>
Kievit	1	-	-	1	-	1	<i>Vanellus vanellus</i>
Zilverplevier	-	6	4	10	-	10	<i>Pluvialis squatarola</i>
Bontbekplevier	2	16	26	44	3	47	<i>Charadrius hiaticula</i>
Steenloper	1	789	375	1165	719	1884	<i> Arenaria interpres</i>
Wulp	2	9	16	27	1	28	<i>Numenius arquata</i>
Rosse Grutto	-	2	8	10	-	10	<i>Limosa lapponica</i>
Tureluur	2	15	6	22	8	30	<i>Tringa totanus</i>
Kanoetstrandloper	-	3	-	3	1	4	<i>Calidris canutus</i>
Paarse Strandloper	-	149	78	227	310	537	<i>Calidris maritima</i>
Bonte Strandloper	2	6	438	446	21	467	<i>Calidris alpina</i>
Drieteenstrandloper	502	238	446	1168	690	1876	<i>Calidris alba</i>
Kemphaan	-	-	2	2	-	2	<i>Philomachus pugnax</i>
Grote Mantelmeeuw	87	170	141	398	29	427	<i>Larus marinus</i>
Grote Burgemeester	-	2	-	2	2	4	<i>Larus hyperboreus</i>
Kleine Mantelmeeuw	3	64	20	87	5	92	<i>Larus fuscus</i>
Zilvermeeuw	4203	3503	3548	11254	828	12082	<i>Larus argentatus</i>
Stormmeeuw	1526	234	415	2175	360	2535	<i>Larus canus</i>
Kokmeeuw	110	346	4004	4460	1217	5677	<i>Larus ridibundus</i>
Dwergmeeuw	-	2	-	2	-	2	<i>Larus minutus</i>
Drieteenmeeuw	-	32	5	37	12	49	<i>Rissa tridactyla</i>
Grote Stern	-	-	1	1	-	1	<i>Sterna sandvicensis</i>
Zeekost	1	-	-	1	-	1	<i>Uria aalge</i>
Aik	-	-	-	-	1	1	<i>Alca torda</i>

Tabel 9. Vergelijking van de getelde aantallen langs de Nederlandse en Belgische Noordzeekust in januari 1977 en januari 1978.

	NEDERLANDSE KUST JANUARI 1977	NEDERLANDSE KUST JANUARI 1978	BELGISCHE KUST JANUARI 1977	BELGISCHE KUST JANUARI 1978	TOTAAL JANUARI 1977	TOTAAL JANUARI 1978	
Parelduiker	-	2	-	-	-	2	<i>Gavia arctica</i>
Roodkeelduiker	6	16	-	-	6	16	<i>Gavia stellata</i>
duiker ongedetermineerd	5	21	-	-	5	22	<i>Gavia spec.</i>
Fuut	79	73	2	-	81	73	<i>Podiceps cristatus</i>
Roodhalsfuut	8	12	-	-	8	12	<i>Podiceps griseigena</i>
Kuifduiker	1	1	-	-	1	1	<i>Podiceps auritus</i>
Dodaars	6	19	-	-	6	19	<i>Podiceps ruficollis</i>
Aalscholver	74	1	-	-	74	1	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Kuifaalscholver	-	6	-	-	-	6	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>
Wilde Eend	641	833	27	45	668	878	<i>Anas platyrhynchos</i>
Wintertaling	18	-	-	-	18	-	<i>Anas crecca</i>
Smient	2145	541	-	6	2145	547	<i>Anas penelope</i>
Pijlstaart	160	-	-	-	160	-	<i>Anas acuta</i>
Slobeend	2	-	-	-	2	-	<i>Anas clypeata</i>
Toppereend	4	1	-	-	4	1	<i>Aythya marila</i>
Kuifeend	4	1	-	-	4	1	<i>Aythya fuligula</i>
Brilduiker	27	40	-	-	27	40	<i>Bucephala clangula</i>
Middelste Zaagbek	57	85	-	-	57	85	<i>Mergus serrator</i>
Bergeend	112	77	2	-	114	77	<i>Tadorna tadorna</i>
Grauwe Gans	13	-	-	-	13	-	<i>Anser anser</i>
Kolgan	90	-	-	-	90	-	<i>Anser albifrons</i>
Rotgan	-	-	1	-	1	-	<i>Branta bernicla</i>
Brandgan	110	-	-	-	110	-	<i>Branta leucopsis</i>
Meerkoet	211	10	-	4	211	14	<i>Fulica atra</i>
Scholakster	3126	3075	390	482	3516	3559	<i>Haematopus ostralegus</i>
Zilverplevier	122	101	35	20	157	121	<i>Pluvialis squatarola</i>
Bontbekplevier	1	50	24	27	25	77	<i>Charadrius hiaticula</i>
Strandplevier	-	-	1	-	1	-	<i>Charadrius alexandrinus</i>
Steenloper	1357	2592	657	751	2014	3343	<i>Arenaria interpres</i>
Wulp	27	59	-	1	27	60	<i>Numenius arquata</i>
Rosse Grutto	90	287	1	-	91	287	<i>Limosa lapponica</i>
Tureluur	78	129	32	62	110	191	<i>Tringa totanus</i>
Zwarte ruiter	1	-	-	-	1	-	<i>Tringa erythropus</i>
Kanoetstrandloper	4	5	-	-	4	5	<i>Calidris canutus</i>
Paarse Strandloper	324	411	320	299	644	710	<i>Calidris maritima</i>
Bonte Strandloper	1083	178	703	755	1786	933	<i>Calidris alpina</i>
Orieteenstrandloper	3068	5115	658	701	3726	5816	<i>Calidris alba</i>
Kluut	-	5	-	-	-	5	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Grote Mantelmeeuw	3864	2402	2	381	3866	2783	<i>Larus marinus</i>
Grote Burgemeester	-	3	-	1	-	4	<i>Larus hyperboreus</i>
Kleine Mantelmeeuw	348	72	41	87	389	159	<i>Larus fuscus</i>
Zilvermeeuw	25750	35158	636	3045	26386	38203	<i>Larus argentatus</i>
Stormmeeuw	3898	8313	308	822	4206	9135	<i>Larus canus</i>
Zwartkopmeeuw	1	1	-	-	1	1	<i>Larus melanocephalus</i>
Kokmeeuw	1854	5564	1386	1930	3240	7494	<i>Larus ridibundus</i>
Dwergmeeuw	-	3	-	-	-	3	<i>Larus minutus</i>
Orieteenmeeuw	20	21	-	-	20	21	<i>Rissa tridactyla</i>
Grote Stern	3	-	-	-	3	-	<i>Sterna sandvicensis</i>
Zeeoet	1	2	1	-	2	2	<i>Uria aalge</i>
Alk	-	1	-	-	-	1	<i>Alca torda</i>

Discussie.

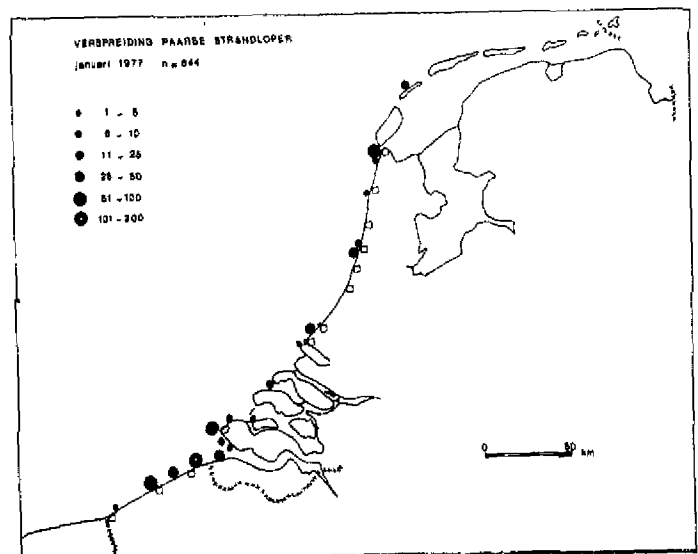
De belangrijkste vogelgroep die op de Nederlandse en Belgische stranden overwintert is die van de steltlopers. Uit tabel 10 blijkt dat de gemiddelde dichtheid per kilometer in de vier deelgebieden betrekkelijk weinig van elkaar verschilt.

tabel 10. Aantal steltlopers per kilometer in de vier deelgebieden.

	nov 1977	jan 1977	jan 1978	mrt 1978	gem.
Wadden	33,9	17,4	36,0	16,1	25,8
Holl.kust	13,1	19,0	32,0	26,8	22,7
Delta	35,8	35,6	27,6	16,8	28,9
België	20,8	41,5	45,6	30,0	34,5
gem.	25,9	26,7	35,3	22,4	

Van de meeste soorten steltlopers zijn de aantallen klein en in internationaal verband van weinig betekenis. De Paarse Strandloper overwintert vooral op rotskusten in noordelijker gebieden, b.v. in Noorwegen en op IJsland met vele tienduizenden exemplaren en op de Britse eilanden met 14.500-23.000 exemplaren (Atkinson et al 1978). In Nederland en België wordt de soort vooral aangetroffen op strekdammen, havenhoofden en zeedijken. Alle in Nederland en België overwinterende Paarse Strandlopers zijn geconcentreerd in enkele gebieden (figuur 3), zodat het voorkomen van deze soort alleen in regionaal verband van belang is.

figuur 3:
Verspreiding van de
paarse strandloper
Calidris maritima
op 8 en 9 januari
1977.

Voor de karakteristieke strandsoorten Steenloper en Drieteenstrandloper ligt de situatie echter anders. Voor deze soorten is het Nederlandse en Belgisch Noordzeekustgebied een overwinteringsgebied van internationale betekenis.

Op basis van de norm dat gebieden waar 1 % of meer van de in Noordwest-Europa overwinterende aantallen wordt aangetroffen, kan worden gesteld dat deze gebieden van internationale betekenis zijn. De hier gebruikte norm voor de Steenloper is 250 (Saeijs & Baptist 1978) en voor de Drieteenstrandloper 300 (gebaseerd op Prater 1976 en Prater 1978). In tabel 11 is de normoverschrijding van deze soorten per deelgebied weergegeven.

tabel 11. Normoverschrijding van Steenloper en Drieteenstrandloper in de verschillende deelgebieden. Aantallen van januari 1978.

	Wadden	Holl.kust	Delta	België	TOTAAL	N tot
Steenloper	1,5	6,0	2,8	3,0	13,3	3343
Drieteens.	8,6	4,9	3,6	2,3	19,4	5816
TOTAAL	10,1	10,9	6,4	5,3	32,7	

Literatuur.

- Atkinson, N.K., M. Davies & A.J. Prater. 1978. The winter distribution of Purple Sandpipers in Britain. *Bird Study* 25: 223-228
- Meininger, P.L. 1977. Resultaten van een vogeltelling langs de Nederlandse en Belgische Noordzeekust in januari 1977. *Watervogels* 2: 79-84
- Meininger, P.L. & M. Becuwe. in prep. Resultaten van drie vogeltellingen langs de Nederlandse en Belgische Noordzeekust in het seizoen 1977-1978.
- Prater, A.J. 1976. The distribution of coastal waders in Europe and North Africa. In: Smart, M. 1976. Proceedings international conference on conservation of wetlands and waterfowl, Heiligenhafen, Federal Republic of Germany, 2-6 December 1974, p. 255-271. IWRB Slimbridge.
- Prater, A.J. & M. Davies. 1978. Wintering Sanderlings in Britain. *Bird Study* 25: 33-38
- Saeijs, H.L.F. & H.J.M. Baptist. 1978. Evaluatie van West-Europese overwinteringsgebieden van watervogels. Rijkswaterstaat, Deltadienst afdeling Milieuonderzoek, nota 78-10
- Voet, H. & M. Becuwe. 1977. Resultaten mid-wintertellingen 1975-1977 van waadvogels aan de Belgische kust en aan de Beneden-Schelde. *Wielewaal* 43: 265-270